

Lördagen den 8 Februari 1868.

Kammaren sammanträdde kl. 10 f. m.

Justerades fem protokollsutdrag för den 5 dennes och protokollet för den 28 sistl. Januari.

Företogs val af två Revisorer för granskning af Riksbankens diskontkontors räkenskaper och förvaltning under år 1867; och befunnos efter valförrättningens slut, dertill hafva blifvit utsedde:

f. d. Löjtnanten Grefve Fredrik Carl von Rosen med 41 röster.
Hofrättsrådet Otto Herman Forssell " 40 "

Företogs val af två Revisors-suppleanter för granskning af Riksbankens diskontkontors räkenskaper och förvaltning under år 1867; och befunnos, efter valförrättningens slut, dertill hafva blifvit utsedde:

Advokatfiskalen Johan Axel Jon Liljenstolpe, med 44 röster.
Kammarrättsrådet Carl Axel Juel " 44 "
sedan ordningen dem emellan blifvit genom lottning bestämd.

Företogs val af två Revisorer för granskning af Göteborgs länekontors räkenskaper och förvaltning under år 1867; och befunnos, efter valförrättningens slut, dertill hafva blifvit utsedde:

Grosshandlanden Edvard Dickson,
Majoren Carl Edvard af Chapman, hvardera med 43 röster.

Företogs val af två Revisors-suppleanter vid länekontoret i Göteborg; och befunnos, efter valförrättningens slut, dertill hafva blifvit utsedde:

Grosshandlanden Erik Wijk med 35 röster.
" August Röhss " 33 "

Företogs val af två Revisorer för granskning af Malmö lånekontors räkenskaper och förvaltning under år 1867; och befunnos efter valförrättningens slut dertill hafva blifvit utsedde:

Kontraktsprosten Lars Grönvall, med 37 röster,
Ryttmästaren Salomon Gottschalk von Geijer » 36 »

Företogs val af två Revisors-suppleanter vid lånekontoret i Malmö; och befunnos, efter valförrättningens slut, dertill hafva blifvit utsedde:

Rådmannen Rudolf Frick med 32 röster,
Kapitenen Gustaf Victor Lindencrona » 18 »

Företogs val af två Revisorer för granskning af Wisby lånekontors räkenskaper och förvaltning under år 1867; och befunnos efter valförrättningens slut dertill hafva blifvit utsedde:

Kapitenen Johan Oscar Nycander,
vice Konsul Carl Stenberg, hvardera med 33 röster.

Företogs val af två Revisors-suppleanter vid lånekontoret i Wisby; och befunnos efter valförrättningens slut dertill hafva blifvit utsedde:

Apothekaren C. J. Marelius med 25 röster,
Fabrikören C. F. Åkerman » 23 »

Herr Nisser: Jag har mottagit den underrättelse, att sist församlade Statsrevisorerens berättelse angående Riksgäldsverket blifvit till Stats-Utskottet aflemnad, och då den der möjligen redan företagits till granskning, har jag ansett mig i egenskap af Revisor nästlidet år böra begära ordet för att meddela några upplysande anmärkningar, som måhända torde förtjena afseende hos Riksdagen och vederbörande Utskott. Genom antagande af det nya representationssättet och dermed i sammanhang stående bestämmelser om årliga riksdagar hafva nemligen i fråga om Stats-revisionen inträffat förändrade förhållanden, som torde förtjena uppmärksamhet. Först vill jag nämna några ord om Stats-revisionens sammansättning. Enligt de under ständsrepresentationen gällande lagar valdes sex Revisorer af hvarje Riks-Stånd; nu återväljer hvardera Kam-maren sex ledamöter, hvadan Stats-revisorernes antal således utgör allenast tolf. Jag är för min del öfvertygad att dessa tolf personer under den tid af två månader, Stats-revisorerne äro tillsammans, icke skola kunna ens någorlunda nöjaktigt fullgöra det dem lemnade uppdrag utan ett fortgående samarbete af alla. Under nuvarande förhållanden är det sålunda mer än förut nödigt att de utsedde Revisorerne verkligen tillstädeskomma, men derföre finnes icke någon säkerhet, enär både Revisorerne och suppleanterne i sista stund kunna afsäga sig förtroendet,

hvarigenom det kan inträffa, att revisionen blir ofullständig, såsom det ock höll på att ske vid sista revisionen, derest icke en suppleant, hemkommen från en resa, funnits benägen att genast inställa sig vid revisionen. I sammanhang härmed tillåter jag mig fästa uppmärksamhet på en omständighet, som jemväl torde förtjena att tagas i betraktande. Enligt 4 § Riksdags-ordningen må ej någon riksdagsman förmenas att sin riksdagsmannabefattning utöfva; »dock», heter det vidare i samma §, »gäller under krigstid undantag härutinnan för militärpersoner, då de af Konungen i rikets tjänst beordras». Då emellertid i denna § icke finnes något nämnt, angående Statsrevisorer, har villrådighet uppstått huruvida denna § jemväl i fråga om Statsrevisorerna vore tillämplig, hvilket vid sista revisionen höll på att föranleda dertill att en tjänstgörande militär icke af vederbörande förman kunde erhålla permission att bevista revisionen. Hade han icke inställt sig, hade Statsrevisorernes antal icke blifvit fullständigt. Det torde derföre kanske behöfva tagas i betraktande, huruvida icke några bestämmelser i de af mig nu antydda hänseenden böra i lagen införas. Lättast och enklast synes det mig vara, derest Statsrevisorerna, sedan alla suppleanterna vid infallande behof blifvit inkallade, men Revisorernes antal ändock icke blifvit fullständigt, sjelfve egde komplettera sig.

Dernäst anhåller jag att få yttra några ord om tidsomfattningen för revisionen. Enligt 72 § Riksdags-ordningen skall hvarje Statsrevision omfatta »ett års afslutade räkenskaper», men enligt Instruktionerna för Riksdagens Revisorer, i hvad de röra deras befattning med Stats-, Riksgälds- och Bankoverken, skola Revisorerna granska *dels* de för år afslutade, af föregående Revisorer icke granskade, räkenskaper öfver alla medel af hvad beskaffenhet som helst, som riket tillflutit; *dels* Bankoverkets tillstånd i alla dess delar och huru detsamma *efter den tid*, som sednast församlade Banko-Utskotts eller Revisorers granskning omfattat, blifvit styrdt och förvaladt; *dels* Riksgälds-kontorets tillstånd och förvaltning sedan den tid, sednast församlade Revisorers eller Stats-Utskotts granskning omfattat. Dessa bestämmelser uti nämnda instruktioner öfverensstämma, såsom man finner, icke fullt med grundlagens stadganden, utan torde behöfva något förändras för att kunna dermed ställas i konformitet.

Vidare får jag erinra om det kända förhållande, att vid hvarje lagtima riksdag fråga uppstår om meddelandet af decharge åt Fullmäktige i Banko- och Riksgäldsverken för deras under föregående år vidtagna åtgöranden, men om hvad i afseende ä revisionerna förut är stadgad kommer att oförändradt bibehållas, kommer det alltid att inträffa, att vid riksdagen decharge meddelas och att först året derpå Revisorerna komma att granska de räkenskaper, som i dechargen afsetts, hvilket väl må anses abnormt. Man säger väl, att Revisorerna i alla fall kunna granska räkenskaperna, ehuru decharge redan är meddelad för Fullmäktiges protokoll, men för den, som är något hemmastadd med förhållandena i Banko- och Riksgäldsverken och således känner, att med högst få och obetydliga undantag alla åtgöranden inom nämnda verk, som kunna blifva föremål för Revisorernes granskning, grunda sig på Fullmäktiges beslut, är det uppenbart, att en dylik granskning, efter det decharge meddelats, blott är ett talesätt. Ett annat förhållande är det med revisionen af Statsverkets räkenskaper, ty då denna revision hufvudsakligen omfattar gransk-

ning af de förvaltande verkens räkenskaper, kan en dylik revision vara ganska befogad, äfven sedan vederbörande Departements-chef erhållit decharge enligt 107 § Regeringsformen.

Vidare tillåter jag mig fästa uppmärksamhet på det förhållande, att, enligt slutet af 3 mom. 7 § i Instruksen för Revisorerna, i hvad som rör deras befattning med Statsverket, det åligger Fullmäktige i Riksgälds-kontoret att vid näst derpå följande riksdags *början* öfverlemnna ej mindre den af sist församlade Revisorer uppsatta berättelse öfver revisionen, än äfven vederbörande embetsverks i anledning deraf afgifna förklaringar; men att i början af samma moment förutsättes, att dessa förklaringar böra inväntas under trenne månader efter revisionsförrättningens slut. Då nu revisionen slutar den 15 Oktober och Riksdagen sammanträder den 15 Januari, finner man lätt, att det oftast skall vara Fullmäktige i Riksgälds-kontoret omöjligt att fullgöra hvad dem i berörda moment föreskrifvet blifvit.

För den händelse att vederbörande Utskott skulle anse här anmärkta, stridiga och oegentliga föreskrifter icke kunna afhjelpas utan ändring i grundlagen, tillåter jag mig slutligen hemställa, huruvida det fortfarande kan vara lämpligt, att revisionerna börja den 15 Augusti, då tiden för Riksdagens sammanträdande blifvit framflyttad till den 15 Januari.

Jag anhåller, att detta mitt yttrande måtte hänvisas till vederbörligt Utskott.

Detta anförande blef, uppå Herr Grefven och Talmannens hemställan, hänvisadt till Stats-Utskottet.

Upplästes ett från Andra Kammaren ankommet protokollsutdrag, N:o 105, hvaraf inhemtades, att Kammaren, vid den 5 dennes skedd föredragning af Lag-Utskottets Utlåtande N:o 1, i anledning af Första Kammarens remiss af motion angående ändring af sista momentet i 20 § Jagtstadgan, lagt detta Utlåtande till handlingarne med förklarande, att den ifrågavarande motionen borde af Tillfälligt Utskott behandlas.

Herr Grefven och Talmannen yttrade härefter, att, sedan det genom båda Kamrarnes sammanstämmande beslut blifvit afgjort, att merberörda motion skall af ett Tillfälligt Utskott handläggas, Herr Grefven och Talmannen nu finge hemställa, huruvida Kammaren ville hänvisa motionen till det Kammarens Tillfälliga Utskott, som egde att behandla Herr Storckenfeldts motion N:o 8, m. fl.

Ropades ja.

Föredrogs och lades till handlingarne Stats-Utskottets den 5 dennes bordlagda Memorial N:o 1, med den till innevarande Riksdag af Fullmäktige i Riksgälds-kontoret afgifna berättelse.

Efter föredragning af Lag-Utskottets den 5 dennes bordlagda Utlåtande N:o 2, i anledning af Andra Kammarens remiss af motion, angående förändring i Kongl. Förordningen om klockares löneförmåner den 6 Februari 1681, lades detta Utlåtande till handlingarne med förklarande, att Kammarerna ansåg den ifrågavarande motionen böra af Tillfälligt Utskott behandlas.

Föredrogs, men begärdes af flere ledamöter ånyo på bordet. Första Kammarerna den 5 dennes bordlagda Utlåtande N:o 2, med förslag till reglementariska föreskrifter för Riksdagen.

Föredrogs Herr Storeckenfelts den 5 dennes bordlagda motion, N:o 84, om underdänig skrifvelse till Kongl. Maj:t med hemställan om vissa förändringar i det tekniska undervisningsväsendet.

Sedan Kammarerna, uppå Herr Grefven och Talmannens proposition, hänvisat denna motion till ett Tillfälligt Utskott, hemställde Herr Grefven och Talmannen, huruvida Kammarerna behagade besluta, att motionen skulle handläggas af det Kammarens Tillfälliga Utskott, som egde att behandla Herr Bergstedts motion, N:o 5, och Grefve Wachtmeisters motion, N:o 16; hvilket bifölls.

Anmälades och bordlades Stats-Utskottets nedannämnda Memorial och Utlåtanden, nemligen:

N:o 2, angående riksdagskostnadernas bestridande af Riksgäldskontoret;

N:o 3, i anledning af väckt motion, om beredande af befrielse för de vägfärdiga från skyldigheten att erlägga afgift för begagnande af den genom Bollebygds och Wedens härader anlagda allmänna landsväg;

N:o 4, i anledning af väckt motion om förändring i betalningsvillkoren för de till Wessman—Barkens jernvägsbolag från Riksgäldskontoret utgifna lån; och

N:o 5, i anledning af väckt motion om ett lån å 100,000 R:dr åt Smedjebackens valsverksbolag för tillverkning af jernvägsmateriel.

Kammarerna åtskiljdes kl. $\frac{1}{2}$ 12 f. m.

In fidem
O. Brakel.
